

บทที่ 4

วิเคราะห์

4.1 การนำเอาหลักกฎหมายจากต่างประเทศ และหลักกฎหมายในกฎหมายตราสามดวง เข้าสู่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2451 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายอาญาของไทยฉบับแรกที่มีการบัญญัติไว้ในรูปของประมวลกฎหมายตามแบบอย่างของประเทศในทางตะวันตก ในการบัญญัติกฎหมายฉบับนี้ ได้มีการนำเอาแนวความคิดของต่างประเทศมาช่วยในการบัญญัติเป็นส่วนใหญ่

แม้ว่าในการบัญญัติกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นี้ จะได้นำเอาแนวความคิดของต่างประเทศมาช่วยในการร่างกฎหมายก็ตาม แต่มิได้มีแนวความคิดที่จะนำเอากฎหมายของต่างประเทศมาทั้งหมด กลับแต่จะมีความมุ่งหมายที่จะประสมประสานแนวความคิดทั้งเก่าและใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งรูปแบบของการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ มีความคล้ายคลึงกันกับในสมัยที่มีการนำเอาคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของมอญ มาบัญญัติผสมผสานกับกฎหมายของไทยที่มีอยู่ก่อนแล้ว

ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งหัวข้อที่จะทำการศึกษาออกเป็น 3 หัวข้อ คือ

4.1.1 แนวความคิดในการบัญญัติกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงวิธีการกำหนดประเภทของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

4.1.3 การกำหนดลักษณะของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

4.1.1 แนวความคิดในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ถือว่าเป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรกของไทยที่มีการนำเอาแนวความคิดของประเทศในทางตะวันตกเข้ามาปรับใช้มีการจัดแบ่งประเภทของความผิดออกเป็นหมวดหมู่ และลักษณะของความผิด สามารถปรับใช้ได้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ใน

หลายๆ กรณี โดยไม่ต้องมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่อีก แต่จะอาศัยการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับ
ข้อกฎหมายโดยศาล

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายตราสามดวงซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนหน้านั้น จะพบถึง
ความแตกต่างของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ไม่ว่าจะเป็นแนวความคิดในการบัญญัติกฎหมาย การจัด
ประเภทของความผิด และการกำหนดลักษณะของความผิด โดยเฉพาะแนวความคิดในการบัญญัติ
กฎหมายนั้น กฎหมายตราสามดวงจะอ้างอิงที่มาของบทบัญญัติความผิดจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์
ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ แต่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จะอ้างที่มา
ของกฎหมายจากอำนาจในการปกครองประเทศ ซึ่งมูลเหตุในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.
127 นั้นมีหลายสาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสิทธิสภาพนอกอาณาเขต ซึ่งเป็นปัญหา
หนึ่งที่ส่งผลให้ต้องมีการร่างกฎหมายเพื่อจะได้ใช้เป็นข้ออ้างในการยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณา
เขต

นอกจากนี้ปัญหาของกฎหมายตราสามดวงเองที่ต่างประเทศใช้เป็นข้ออ้างว่า มีความล้า
สมัยยังไม่เป็นสากล ไม่มีการแบ่งเป็นความแพ่ง ความอาญา การกำหนดโทษ ยังไม่มีความเหมาะ
สมกับสภาพของความผิด บทบัญญัติของความผิดไม่สามารถปรับใช้กับลักษณะของการกระทำ
ผิดที่เกิดขึ้นใหม่ได้ มีลักษณะเป็นการเฉพาะและไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ทั่วประเทศ จาก
ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ทำให้ต่างประเทศใช้เป็นข้ออ้างในการไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายไทย
หรือสิทธิสภาพนอกอาณาเขต จนในเวลาต่อมาประเทศไทยก็สามารถยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณา
เขตนี้ได้ โดยผลของการปรับปรุงระบบกฎหมาย

ในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นั้น แม้ว่าจะมีกรรมการเป็นชาวต่าง
ประเทศมาช่วยในการร่างกฎหมายและได้นำประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศมาเป็นแบบ
อย่างในการร่างก็ตาม ผู้ร่างก็มิได้มีแนวความคิดที่จะรับเอาวัฒนธรรมทางกฎหมายของต่างประเทศ
มาทั้งหมด และละทิ้งกฎหมายไทยที่มีอยู่แต่เดิมไปโดยสิ้นเชิงแต่อย่างใด ผู้ร่างมีความปรารถนาที่
จะให้มีการผสมผสานแนวความคิดให้เหมาะสมกับกฎหมายของไทย และสภาพของสังคมไทยคัง
พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการเปิดรัฐมนตรีสภาว่า “... ราชกิจ
ที่คิดจะทำกฎหมายนั้น....ตรึงตรองดูเหตุการณ์ทั้งหลายที่มีเฉพาะสำหรับกับบ้านเมืองเราอยู่นี้ เป็น
สำคัญ เป็นนิชยการที่เราคิดจัดการ แก่ไขธรรมเนียมให้ดีขึ้นนั้นต้องให้เป็นการมั่นคง และ

ประกอบด้วยสติสัมปชัญญะ เราไม่ควรที่จะเปลี่ยนแปลงภาวะจัดการแก้ไขธรรมเนียมที่มีอยู่ทุกวันนี้ ให้ใหม่ไปหมดเสียทีเดียว และไม่ควรที่จะล้มตาเอาอย่างทำตามธรรมเนียมที่มีในที่อื่น หากว่าต้องค่อยๆ ทำให้ดีขึ้นโดยลำดับ ในการที่เป็นสิ่งที่ต้องการจะจัดให้ดีขึ้นแล้ว และเลิกถอนต่อสิ่งที่เป็นแน่แท้ว่าไม่ดี ถ้าเป็นของใช้ไม่ได้แล้วเท่านั้น ทุกเมืองอื่นๆ แลในเมืองนี้เป็นสำคัญทั้งสิ้น ข้อมมีธรรมเนียมหลายอย่างเป็นที่ต้องนับถือกันไม่ใช่เพราะว่าเป็นธรรมเนียมเก่าแก่มาแต่โบราณเสมอเหมือนกับอายุของประเทศนี้อ่างเดียว หากพบว่าเป็นธรรมเนียมที่สนิทแน่นแฟ้นแก่น้ำใจ แลความเชื่อมั่นของอาณาประชาราชน แลเพราะว่าจะเลิกถอนธรรมเนียมเช่นนี้เสีย ก็จะไม่เป็นแต่เพียงที่เป็นไทยเกิดขึ้นแก่บ้านเมือง ที่ตั้งอยู่ได้อย่างเดียว หากจะกระทำให้อาณาประชาราษฎร์ไม่เป็นผาสุกด้วย...”¹

จากพระราชดำรัสที่ยกมากล่าวนี้ ได้ส่งผลให้มีการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นไปในลักษณะสอดคล้องกับสภาพของสังคม และกฎหมายไทยในเวลานั้น ซึ่งต่อมา นายชอร์ช ปาคุซ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ครั้งสุดท้ายก็ได้มีความคิดที่จะร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยนายชอร์ช ปาคุซ์ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ไว้ดังนี้

1. เพื่อหาหลักเกณฑ์สำคัญในกฎหมายของไทยตามที่เคยถือปฏิบัติกันมาและหาทางยกเลิกสิ่งที่เห็นจากประสบการณ์แล้วว่าไม่เหมาะสม
2. เพื่อนำเอาแนวความคิดอย่างตะวันตกที่เข้ากันได้กับสภาพสังคมของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างเต็มที่ บัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายในลักษณะสมัยใหม่

---

¹ พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ พ.ศ. 2417 – พ.ศ. 2453. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, พ.ศ. 2458)

ง่ายและชัดเจนตามแบบอย่างการนิติบัญญัติใน ยุโรป และอเมริกา² นอกจากนี้จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าให้มีการตั้งกรรมการชุดแรกเพื่อตรวจชำระกฎหมายที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นั้น แสดงให้เห็นว่าในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นี้มิได้มีแนวความคิดที่จะรับเอาวัฒนธรรมทางกฎหมายของทางตะวันตกเข้ามาทั้งหมด กลับแต่มีแนวความคิดที่จะนำเอาหลักหรือวัฒนธรรมทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ให้เข้ากับหลักกฎหมายและวัฒนธรรมที่รับเข้ามาใหม่

ดังนั้นจากเหตุผลต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่าในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นั้น ได้มีความพยายามที่จะรับเอาแนวความคิดและวัฒนธรรมในทางกฎหมายของประเทศในทางตะวันตกเข้ามาใช้ในระบบกฎหมายไทยโดยที่ให้มีการผสมผสานแนวความคิดที่รับเข้ามาใหม่ให้เข้ากับแนวความคิดที่มีอยู่เดิม มิใช่เพียงแต่รับเอาแนวความคิดและวัฒนธรรมทางกฎหมายของชาติตะวันตกเข้ามาเพียงอย่างเดียว

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดประเภทของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

จากการศึกษาถึงแนวความคิดในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะพบว่าในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ผู้ร่างมีความประสงค์ที่จะให้มีการประสมประสานแนวความคิดในทางกฎหมายของตะวันตกเข้ากับหลักกฎหมายของไทยที่มีอยู่แล้ว โดยเห็นได้จากเหตุการณ์ต่างๆ หลายประการด้วยกัน เช่น ในการตั้งกรรมการชุดแรกได้มอบหมายให้มีการตรวจชำระตัวบทกฎหมายและพระไอยการต่างๆ ที่มี ปรากฏอยู่ในขณะนั้น เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ต่อไป ในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา

---

²ชอร์ช ปาดูซ์, “บันทึกของนายชอร์ช ปาดูซ์ (Georges Padoux) ที่ปรึกษาการร่างกฎหมายของรัฐบาลสยามเกี่ยวกับการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127,” แปลและเรียบเรียงโดยสุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (มิถุนายน พ.ศ. 2522): 16-17.

นั้น ร.ศ.127 นี้แม้จะมีแนวความคิดเช่นนี้ก็ตาม ผลของการร่างกฎหมายก็ไม่ได้มีการผสมผสานแนวความคิดไปเสียทุกส่วนของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 โดยในบางส่วนจะปรากฏว่าเป็นการรับเอาแนวความคิดของต่างประเทศมาทั้งหมด แต่บางส่วนจะมีการผสมผสานกันของแนวความคิด และในบางส่วนยังคงนำหลักการที่มีอยู่แต่เดิมมาบัญญัติขึ้นใหม่ ในการผสมผสานกันของแนวความคิดในทางกฎหมายนั้น แม้ว่าส่วนที่รับเอาแนวความคิดมาจากตะวันตกทั้งหมด จะไม่เคยมีปรากฏมาก่อนในกฎหมายไทยก็ตาม แต่ก็จะต้องไม่ขัดกับวัฒนธรรมของไทยที่มีอยู่แต่ก่อนหน้านั้น เช่น เหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุโรปที่ทำให้มีการฆ่าเด็ก ไม่ปรากฏในประเทศสยามจึงไม่มีความจำเป็นต้องแยกความผิดฐานฆ่าเด็กออกจากความผิดฐานฆ่าคนตาย กรณีธรรมดาแต่อย่างใด³ ในส่วนของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายได้มีการรับเอาวิธีการของการจัดประเภทของความผิดมาใช้ อย่างเด่นชัด โดยความผิดส่วนนี้ตามที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงนี้ ยังไม่มีการจัดประเภทของความผิดออกอย่างชัดเจน ความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงนั้นในบางบทบัญญัติจะบัญญัติรวมกับความผิดต่อชื่อเสียงและความผิดที่เป็นการบุกรุกด้วย และการจัดประเภทของความผิด ยังไม่มีการแยกประเภทของความผิดต่อชีวิต และความผิดต่อร่างกายออกจากกัน โดยบัญญัติรวมกันไปในมาตราเดียวกัน

การจัดประเภทของความผิดตามพระไอยการและกฎหมายต่างๆที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงกับกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ในส่วนของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายนั้น แม้จะมีการจัดประเภทของความผิดตามลักษณะของการกระทำก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงการจัดประเภทของความผิดในกฎหมายทั้ง สองฉบับแล้ว จะพบว่ามีความแตกต่างกัน โดยประเภทของความผิดเกี่ยวกับชื่อเสียง และความผิดที่เกี่ยวกับการรุกไปวิวาทตีต่อกันตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกันนั้น ไม่ได้ตกทอดมาจากกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ในส่วนของความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายเลย คงเหลือเฉพาะประเภทของความผิดที่กระทำต่อชีวิต ร่างกาย และความผิดฐานริคตูกเท่านั้นที่ยังคงตกทอดมาให้เห็นในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ซึ่งพระไอยการและกฎหมายต่างๆที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ได้จัดประเภทของความผิดออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ความผิดต่อชีวิต

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 36.

2. ความผิดต่อร่างกาย
3. ความผิดที่กระทำต่อหญิงมีครรภ์และลูกในครรภ์

และกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้จัดประเภทของความผิดออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. ความผิดต่อชีวิต
2. ความผิดต่อร่างกาย
3. ความผิดฐานรีดลูก
4. ความผิดฐานละทิ้งเด็กและทิ้งคนเจ็บคนชรา

จากการศึกษาถึงการจัดประเภทของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นี้พบว่ามีความคล้ายคลึงกับประมวลกฎหมายอาญาของอินเดีย ซึ่งนายฮอร์ช ปาคูซ์ ระบุว่าได้ใช้เป็นแบบอย่างในการแบ่งภาค 2 ของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127⁴

ประเภทของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ที่มีเค้าหลักฐานของการนำเอาการจัดประเภทของความผิดมาจากกฎหมายตราสามดวง มีดังนี้

ประเภทของความผิดต่อชีวิตมีดังนี้

1. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา
2. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ที่เรียกว่าเหตุฉกรรจ์

ประเภทของความผิดต่อร่างกายมีดังนี้

1. ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย
2. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัส

---

⁴ฮอร์ช ปาคูซ์, Report on the proposed penal code, p. 35.

ประเภทของความผิดที่กระทำต่อหญิงมีครรภ์และลูกในครรภ์มีดังนี้

1. ความผิดฐานทำให้หญิงแท้งลูก
โดยจะแยกอธิบายดังนี้

ประเภทของความผิดต่อชีวิต ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีดังนี้

1. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 249 บัญญัติว่าผู้ใดกระทำโดยเจตนาให้ผู้หนึ่งผู้ใดถึงแก่ความตาย....

เทียบได้กับความผิดฐานฆ่าคนตายตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 4,,7 11,15 ,16,17,20,21,29 พระไอยการลักษณะอาญาหลวง มาตรา 10 พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 3 54 57 63 68 69 127 132 กฎมณเฑียรบาล บทที่ 139

2. ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาที่เรียกว่าเหตุฉกรรจ์ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 บัญญัติว่า ผู้ใดฆ่าคนโดยเจตนา ต้องตามลักษณะอย่างใดที่ว่าต่อไปนี้มาตรานี้ คือ

- 1) ฆ่าบิดามารดา หรือฆ่าญาติที่สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปก็ดี
- 2) ฆ่าเจ้าพนักงานผู้ประจำหน้าที่ หรือฆ่าเพราะเหตุที่กระทำตามหน้าที่
- 3) ฆ่าคนโดยพยายามด้วยความพยายามมาดหมายก็ดี

เทียบได้กับความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ที่เรียกว่าเหตุฉกรรจ์ ตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 32

3. ความผิดฐานวิวาทต่อสู้กัน กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ในมาตรา 253 บัญญัติว่าถ้ามีผู้บาดเจ็บถึงแก่ความตายในที่วิวาทต่อสู้กันระหว่างคนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ท่านว่านอกจากคนที่ปรากฏว่าได้ต่อสู้เพราะจำเป็นต้องป้องกันภัยอันตรายแก่ตัวมันเองแล้ว บรรดาคนที่วิวาทกันในที่นั้นมีความผิด...เทียบได้กับความผิดฐานวิวาทต่อสู้กันตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 2

ประเภทของความผิดต่อร่างกายตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีดังนี้

1. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 254 บัญญัติว่า ผู้ใดมิได้มีเจตนาจะฆ่าให้ตาย แต่มีนทำแกเขาถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพก็ดี หรือทำให้เขาถึงวิกลจริตก็ดี ท่านว่ามีความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกาย...

เทียบได้กับความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีต่างกัน มาตรา 7,10, 11 ,22,27,28 กฎมณเฑียรบาล บทที่ 139 พระไอยการลักษณะอาญาหลวงมาตรา 10 พระไอยการลักษณะผิดเมียมาตรา 54 พระไอยการลักษณะกู่หนี่มาตรา 3 ,4 พระไอยการลักษณะเบคเสรงมาตรา 143 144 150 พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 56 ,88, 96 ,97 พระไอยการลักษณะอาญาราชมาตรา 9

2. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 256 บัญญัติว่าผู้ใดกระทำประทุษร้ายแก่ร่างกาย จนมีผลถึงสาหัสแก่ผู้ถูกกระทำร้าย คือว่า

- 1) ถึงเสียแขนขา ใช้ไม่ได้ก็ดี
- 2) ถึงตาบอดทั้งสองข้าง หรือแต่ข้างเดียวก็ดี
- 3) ถึงหูหนวกทั้งสองข้าง หรือแต่ข้างเดียวก็ดี
- 4) ...

เทียบได้กับความผิดฐานทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายสาหัสตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีต่างกัน มาตรา 30 พระไอยการลักษณะผิดเมียมาตรา 26 พระไอยการลักษณะโจรมาตรา 69 ,97

3. ความผิดฐานกระทำผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสซึ่งผู้กระทำความต้องรับโทษหนักขึ้น มาตรา 257 บัญญัติว่า ผู้ใดประทุษร้ายแก่ร่างกายอย่างสาหัสแก่บุคคลบางจำพวก คือ บิดามารดาของตนเอง เป็นต้น หรือกระทำโดยลักษณะทารุณร้ายกาจ ดังจำแนกไว้ในมาตรา 250 นั้น ข้อใดข้อหนึ่งใช้...

เทียบได้กับประเภทของความผิดฐานกระทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสซึ่งผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 32 พระไอยการลักษณะผิดเมียมาตรา 57

ประเภทของความผิดที่กระทำต่อหญิงมีครรภ์และลูกในครรภ์ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีดังนี้

1. ความผิดฐานทำให้หญิงแท้งลูกในมาตรา 263 บัญญัติว่า ผู้ใดรู้หรือว่าหญิงมีครรภ์และหญิงมิได้อนุญาตให้มันรีดลูก ถ้าแลมันกระทำร้ายด้วยกำลังหรือด้วยประการหนึ่งประการใดให้หญิงนั้นแท้งลูกไว้...

เทียบได้กับความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 18 พระไอยการลักษณะเบคเสรง มาตรา 145 , 150

นอกจากนี้ยังมีประเภทของความผิด ตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน ที่ถูกนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ใหม่ ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 คือ ประเภทของความที่มีลักษณะเป็นการค่า ประเภทของความผิดที่มีลักษณะเป็นการรุก โดยการวิวาทที่เป็นการค่านั้นถูกนำไปจัดอยู่ในหมวดของความผิดที่ว่าด้วยชื่อเสียง การวิวาทที่เป็นการรุก ถูกนำจัดไปอยู่ในหมวดของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

นอกจากนี้ฐานความผิดบางอย่างตามพระไอยการและกฎหมายต่างๆ ในกฎหมายตราสามดวงถูกนำไปจัดเป็นบททั่วไปในภาค 1 ของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 คือ

1. การกระทำโดยพลาด ตามพระไอยการลักษณะเบคเสรงมาตรา 133
2. การกระทำโดยโดยป้องกันตามพระไอยการลักษณะโจรมาตรา 64
3. การพยายามกระทำความผิดตามพระไอยการลักษณะผิดเมีย มาตรา 69, 90
4. การจ้างวาน ตามพระไอยการลักษณะผิดเมีย มาตรา 34 พระไอยการลักษณะเบคเสรงมาตรา 167 พระไอยการลักษณะโจรมาตรา 58
5. การกระทำผิดของเด็ก ตามพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกันมาตรา 11
6. เหตุยกเว้นความผิดตามพระไอยการลักษณะเบคเสรง มาตรา 117, 118, 134

7. การกระทำความผิดผิดกฎหมายหลายบท ตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากัน
มาตรา 1
8. การงดเว้นกระทำการ ตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากันมาตรา 6
9. เหตุยกเว้นโทษตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากันมาตรา 15

ความคิดบางฐานตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากัน ได้บัญญัติไว้ในหลายมาตราด้วยกัน แต่เมื่อประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 แล้ว ความคิดเหล่านั้นถูกจัดอยู่ในมาตราเดียวกัน ทำให้ฐานความคิดเดิมที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงได้เคลื่อนกลืนหายไป คือ ความคิดตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากันมาตรา 4, 7,11,15, 17, 20,21, 29 พระไอยการลักษณะอาญาหลวง มาตรา 10 พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 3, 54, 57, 63, 68, 69, 127, 132 กฎมณเฑียรบาล บทที่ 139 ซึ่งเป็นความคิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา และความคิดตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากันมาตรา 3,7,11,22,27,28 กฎมณเฑียรบาล บทที่ 139 พระไอยการลักษณะอาญาหลวง มาตรา 10 พระไอยการลักษณะฝ่าฝืนมาตรา 54 พระไอยการลักษณะกัณฑ์ มาตรา 3, 4 พระไอยการลักษณะเบคเสร็จ มาตรา 143, 144, 150 พระไอยการลักษณะโจรมาตรา 56, 88, 96, 97 ซึ่งเป็นความคิดฐานทำร้ายร่างกาย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความคิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง บางฐานความคิดได้เคลื่อนกลืนหายไป โดยไป ปรากฏอยู่ในฐานความคิดในหมวดอื่น และความคิดบางฐานได้ถูกนำไปบัญญัติไว้เป็นบททั่วไปของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากมีการนำเอาวิธีการจัดประเภทของความคิดจากต่างประเทศมาบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่

นอกจากนี้ความคิดบางฐาน ความคิดซึ่งมีการบัญญัติเอาไว้ในหลายมาตรา ได้เคลื่อนกลืนกันไปรวมอยู่ในมาตราเดียวกัน ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เช่น ความคิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามมาตรา 249 ความคิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามมาตรา 251 ความคิดฐานทำให้หญิงแท้งลูก ตามมาตรา 263 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ได้รับเอาวิธีการบัญญัติกฎหมายแบบกรณีทั่วไปเข้ามาในบทบัญญัติเหล่านี้

4.1.3 การกำหนดลักษณะของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายใน กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น
คือ

1. วิธีการบัญญัติความผิด
2. เนื้อหาสาระของบทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิด

1. วิธีการบัญญัติความผิด

การบัญญัติความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มีวิธีการที่แตกต่าง
กัน กับการบัญญัติความผิดตามกฎหมายตราสามดวงอย่างเห็นได้ชัด โดยกฎหมายตราสามดวงจะ
บัญญัติความผิดที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะกรณี (conclude individual) ไม่ครอบคลุมถึงการกระทำ
ผิดในลักษณะเดียวกันที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้ต้องมีการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันขึ้นมาอีก
ทำให้มีบทบัญญัติของกฎหมายเพิ่มมากขึ้น เช่นพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน ในมาตรา 23
และมาตรา 24 เป็นการทำร้ายร่างกายกันโดยทั่วไป ซึ่งมีโทษเท่ากันคือ ให้ไหม้เสมอศักดิ์มือ เป็น
การบัญญัติกฎหมายเหมือนกัน แต่ใช้ข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดต่างกัน เช่น มาตรา 23 บัญญัติว่า
วิวาทชกตี ทูบ ถอง ตบ บิด ข่วน ด้วยมือก็ดี เอาถุง ผ้า ฟาดตีท่าน ก็ดี และผลักใส่ท่าน ให้ทบป้อง
ไม้หนาม อัดสินลาแสงก็ดี... จะเห็นได้ว่าถ้าพึงเพียงมาตรา 23 มาตราเดียวไม่สามารถใช้ปรับกับ
ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ในมาตรา 24 ได้ จึงต้องบัญญัติมาตรา 24 ขึ้น ในทำนองเดียวกัน โดย
มาตรา 24 บัญญัติว่า วิวาทกันจับเอาดินเปียกเข้าเปียก ชื่น เนื้อ ปลาสด ทราขเปียก ทิ้งช้ดท่านก็ดี...

นอกจากนี้ ลักษณะของการบัญญัติกฎหมายจะบัญญัติเป็นเฉพาะกรณี ซึ่ง
ปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เป็นเรื่อง ๆ ไป คือ เช่นพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกัน มาตรา 27
บัญญัติว่า วิวาทตีกัน จับเอาสันมีด สันพร้าว สันหอก สันดาบ ก้อนดิน ก้อนอิฐ กระเบื้อง เมดกรวด
หิน สินลาแสง นองา เขี้ยว กระศุกหอยเอนก็ดี เข้าก้อนแห้ง ขนมหแห้ง เข้าดั่งแห้ง น้ำตานปิก น้ำ
อ้อย และสรรพพอง แลดันเข้าดันหน้าหากเขือ...

การบัญญัติกฎหมายในลักษณะเช่นนี้เป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีรายละเอียดมากเป็นการบัญญัติถึงข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไปเฉพาะกรณี (conclude individual) ข้อเสียของการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ ทำให้ต้องมีการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการใช้ เพราะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมีเป็นจำนวนมาก เปรียบเสมือนการปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมาย ซึ่งข้อเท็จจริงจะเกิดขึ้นไม่เหมือนกัน และไม่อาจจะใช้บังคับกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ได้ ทำให้ต้องบัญญัติกฎหมายเพิ่มขึ้นอีก

แต่การบัญญัติกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ ถ้ามองในแง่ดีแล้ว จะพบว่าตัวบทกฎหมายมีความชัดเจนตรงไปตรงมา แม้จะมีปริมาณที่มากก็ตาม เกิดการบิดพลิ้วในข้อเท็จจริงได้น้อย ผู้ใช้กฎหมายแทบจะไม่ต้องตีความเลย เพราะสามารถใช้บังคับได้เลย ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับหลักในทางกฎหมายอาญาว่า กฎหมายอาญาดึงตีความโดยเคร่งครัด

แต่เมื่อนำกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาพิจารณาแล้ว จะพบว่าลักษณะการบัญญัติกฎหมายมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด บทบัญญัติของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จะบัญญัติไว้อย่างกว้างๆ เป็นกรณีทั่วไป (abstract general) มีลักษณะที่เป็นองค์ประกอบของความผิด (Tatbestand) มากกว่าที่จะเป็นองค์ประกอบในข้อเท็จจริง (Tatsache) ซึ่งสามารถปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันได้ โดยไม่ต้องบัญญัติกฎหมายลักษณะเดียวกันขึ้นมาอีก การบัญญัติกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เช่นนี้ ผู้ใช้กฎหมายน่าจะมีความรอบรู้มากกว่าการบัญญัติกฎหมายในวิธีการแรก เพราะผู้ใช้กฎหมายมีหน้าที่จะต้องปรับข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดให้เข้ากับข้อกฎหมายที่เป็นบททั่วไป การบัญญัติกฎหมายเช่นนี้ส่งผลให้ต้องมีการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมเพื่อจะได้ให้ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันได้ใช้กฎหมายไปในแนวทางเดียวกัน การบัญญัติกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 เช่น มาตรา 249 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำโดยเจตนาให้ผู้หนึ่งผู้ใดถึงแก่ความตาย ท่านว่ามันฆ่าคนโดยเจตนา... หรือ มาตรา 252 บัญญัติว่า ผู้ใดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยฐานประมาท

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในส่วนของวิธีการบัญญัติความผิดนี้ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้รับเอาแนวความคิดมาจากทางตะวันตกอย่างสมบูรณ์ โดยไม่ได้มีการผสมผสานให้เข้ากับวิธีการบัญญัติความผิดของกฎหมายไทย เดิมที่มีอยู่แล้วแต่ประการใด

2. เนื้อหาสาระของบทบัญญัติซึ่งกำหนดความผิด

เมื่อเปรียบเทียบบทบัญญัติของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามกฎหมายตราสามดวง กับกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 แล้วจะพบว่ามีความแตกต่างกันซึ่งความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามที่ปรากฏในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ได้มีการรับเอาหลักการที่เป็นทั้งกฎหมายเดิมของไทย และหลักการที่รับเข้ามาใหม่จากต่างประเทศ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 เป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ความผิดที่มีหลักการพื้นฐานหรือสาระสำคัญเช่นเดียวกันกับกฎหมายเก่าของไทยและกฎหมายของต่างประเทศ
2. ความผิดที่รับมาจากกฎหมายเก่าของไทย
3. ความผิดที่บัญญัติขึ้นใหม่โดยรับมาจากกฎหมายของต่างประเทศ

1. ความผิดที่มีหลักการพื้นฐานหรือสาระสำคัญเช่นเดียวกันกับกฎหมายเก่าของไทยและกฎหมายของต่างประเทศ ลักษณะของความผิดที่มีหลักการพื้นฐานหรือสาระสำคัญเช่นเดียวกันกับกฎหมายเก่าของไทยและกฎหมายของต่างประเทศนี้จะมีลักษณะที่เป็นความผิดพื้นฐานที่ทุกประเทศทุกสังคมจะต้องมี ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของสังคม ลักษณะของความผิดเช่นนี้ จะมีหลักการพื้นฐานของการกระทำที่คล้ายคลึงกัน และผลของการกระทำก็เหมือนกัน แต่อาจจะมิชอบเขตของการกระทำที่ต่างกัน ความผิดที่ว่ามีได้แก่

1) ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

ความผิดฐานนี้ ได้บัญญัติเอาไว้ในพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากันมาตรา 4, 7, 11, 15, 16, 17, 20, 21, 29 พระไอยการลักษณะอาญาหลวงมาตรา 10 พระไอยการลักษณะโจรมาตรา 3, 54, 57, 63, 68, 69, 127, 132 กฎมณเฑียรบาล บทที่ 139 เช่น ตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีค่ากัน ได้บัญญัติเอาไว้ในหลายมาตราด้วยกัน เช่น มาตรา 4 บัญญัติว่า ทวยราษฎร์ทั้งหลาย วิวาทคดีค่ากัน ฝ่ายข้างหนึ่งวิ่งเล่นหนีขึ้นบนเรือนท่าน ฝ่ายข้างหนึ่งบังอาจขึ้นไปตีบนเรือนท่าน และผู้ต้องตานั้นตายใช้...

มาตรา 17 บัญญัติว่า คู่เวียงวิวาทกัน ชายคู่ ทูตี่ ฟันแทง หึงผู้เมียตาย... จากที่ขกมาทั้ง 2 มาตราจะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะบัญญัติความผิดฐานนี้เอาไว้หลายมาตราด้วยกัน แต่วัตถุประสงค์ร่วมกันของบทบัญญัติเหล่านั้นคือ เอาผิดกับผู้ที่ฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนา ลักษณะของความผิดชนิดนี้บัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 249 ว่า ผู้ใดกระทำโดยเจตนาให้ผู้อื่นผู้ใดถึงแก่ความตาย ท่านว่ามันฆ่าคนโดยเจตนา... ซึ่งจะเป็นการรวมเอาการกระทำหลายๆ อย่างที่เป็นการฆ่าคนเอาไว้ในมาตราเดียวกัน

2) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 254 บัญญัติว่า ผู้ใดมิได้มีเจตนาจะฆ่าให้ตาย แต่มันทำแก่เขาถึงบาดเจ็บ ทุพพลภาพ ก็ดี หรือทำให้เขาถึงวิกลจริตก็ดี ท่านว่ามันมีความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกาย...ความผิดชนิดนี้บัญญัติเอาไว้ในพระไอยการลักษณะวิวาทคดีด้วยกัน มาตรา 7, 11, 22, 27, 28 กฎมณเฑียรบาล บทที่.139 พระไอยการลักษณะอาญาหลวง มาตรา 10 พระไอยการลักษณะคู่เวียงมาตรา 54 พระไอยการลักษณะคู่หนี มาตรา 3, 4 พระไอยการลักษณะเบคเสรง มาตรา 143, 144, 150 พระไอยการลักษณะโจร มาตรา 56, 88 , 96, 97

3) ความผิดที่กระทำต่อหญิงมีครรภ์และลูกในครรภ์

ความผิดชนิดนี้บัญญัติเอาไว้ในพระไอยการลักษณะวิวาทคดีด้วยกันมาตรา 18 พระไอยการลักษณะเบคเสรงมาตรา 145, 150 จะเห็นได้ว่าลักษณะของความผิดใน 2 มาตราที่ยกมากล่าวเป็นตัวอย่างนี้ แม้ว่าจะได้นำกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่างในการร่างก็ตาม ก็ไม่อาจที่จะกล่าวได้ว่าเป็นความผิดที่เกิดขึ้นใหม่ในกฎหมายไทย ทั้งนี้สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในลักษณะของความผิดชนิดนี้นั้นน่าจะเป็นวิธีการในการบัญญัติความผิดมากกว่าลักษณะของความผิด

นอกจากนี้ จากการศึกษารเปรียบเทียบกักฎหมายอาญาของต่างประเทศ พบว่า ความผิดที่มีหลักการพื้นฐานหรือสาระสำคัญเหมือนกันกับทั้งความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง และกฎหมายของต่างประเทศในความผิดฐานอื่นๆ เช่น ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส ความผิดฐานทำให้แท้งลูก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ลักษณะของความผิดบางความผิดมีหลักการพื้นฐานสำคัญคล้ายคลึงกันกับ ความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง และกฎหมายของต่างประเทศ โดยอาจกล่าวได้ว่าหลักกฎหมายเก่าของไทยนั้น บางอย่างมีลักษณะที่เป็นสากล และพัฒนามานานแล้ว พอๆ กับหลักกฎหมายของต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่า ลักษณะของความผิดใน บาง ลักษณะที่นำมากล่าวเป็นตัวอย่างนี้ แม้ว่าจะได้นำกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่างในการร่างก็ตาม ก็ไม่อาจที่จะกล่าวได้ว่า เป็นความผิดที่เกิดขึ้นใหม่ในกฎหมายไทย ทั้งนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในลักษณะความผิดชนิดนี้นั้น น่าจะเป็นวิธีการในการบัญญัติความผิดมากกว่าลักษณะของความผิด

2) ความผิดที่รับมาจากกฎหมายเก่าของไทย

ความผิดในลักษณะนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้นำกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แต่เมื่อพิจารณาจากหลักฐาน ที่ปรากฏแล้วทำให้เชื่อได้ว่า เป็นความผิดที่รับมาจากกฎหมายเก่าของไทย คือ ความผิดฐานฆ่าคนตายในเหตุฉกรรจ์ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 250 ในอนุมาตรา 1 ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยเจตนาให้ได้รับอันตรายสาหัสในมาตรา 256 อนุมาตรา 1, 2, 3, 4, 6 และความผิดฐานทำร้ายร่างกายถึงสาหัสประกอบด้วยความฉกรรจ์ ตามมาตรา 257

3) ความผิดที่บัญญัติขึ้นใหม่โดยรับมาจากกฎหมายของต่างประเทศ

ลักษณะของความผิดชนิดนี้จะไม่ปรากฏว่าได้รับมาจากพระไอยการลักษณะวิเวทศีลคำกัน และเมื่อพิจารณาจากหลักฐานในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แล้วพบว่า ได้นำเอากฎหมายอาญาของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่างในการร่าง ความผิดชนิดนี้ได้แก่ความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยประมาท ในมาตรา 252
- (2) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายบุคคลประกอบด้วยความฉกรรจ์ ในมาตรา 250 ในอนุมาตรา 2, 3, 4, 5, 6
- (3) ความผิดฐานละทิ้งเด็กและละทิ้งคนเจ็บคนชรา 265 - 267
- (4) ความผิดฐานรีดลูก

4.2 ผลของการรับเอาหลักกฎหมายของต่างประเทศ และความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงเข้ามาในบทบัญญัติของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

จากการที่ในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ได้มีแนวความคิดที่จะให้มีการผสมผสานแนวความคิดในทางกฎหมายของไทยที่มีอยู่เดิมเข้ากับหลักกฎหมายที่รับเข้ามาจากต่างประเทศนั้น ได้ส่งผลทำให้บทบัญญัติของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ที่ปรากฏออกมานั้น จึงมีทั้งในส่วนที่เป็นกฎหมายที่มีการผสมผสานกับกฎหมายต่างประเทศ และส่วนที่รับของต่างประเทศเข้ามาทั้งหมด และส่วนที่รับมาจากกฎหมายของไทยเดิมที่มีอยู่แล้ว

จากการศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นจาก การรับเอาหลักกฎหมายของต่างประเทศและความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในกฎหมายตราสามดวงเข้ามาในบทบัญญัติของความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ผลในทางการเมือง การปกครอง
2. ผลในทางนิติศาสตร์

1. ผลในทางการเมืองการปกครอง มีดังนี้

1. ทำให้ประเทศต่างๆ ที่ทำสนธิสัญญากับประเทศไทยในเรื่องสิทธิสภาพ นอกอาณาเขต ยกเลิกสนธิสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้เป็นเพราะว่าต่างประเทศ ยอมรับในระบบกฎหมายรวมทั้งวิธีการลงโทษที่นำมาใช้ในกฎหมายด้วย ซึ่งก่อนที่จะมีการบัญญัติกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ต่างประเทศมองว่า กฎหมายไทยมีความล้าหลัง ป่าเถื่อน ไม่ทันสมัย

2. ทำให้ลดปัญหาในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ทั้งนี้เพราะว่าก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดที่อยู่ในบังคับของต่างประเทศโดยพลการได้ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกงสุลของประเทศนั้นๆ ก่อน ทำให้เวลาที่จะส่งฟ้องศาลในคดีต่างๆ นั้น ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน

กฎหมายของประเทศนั้นๆ ก่อน ซึ่งแตกต่างกัน และเมื่อเกิดปัญหาที่จะต้องตัดสินคดีด้วยกฎหมายร่วมกันแล้วทำให้เกิดความขัดแย้ง ชาวต่างประเทศไม่ยอมรับกฎหมายไทย เนื่องจากแนวความคิดในทางกฎหมายต่างกัน ซึ่งต่อมาเมื่อกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ประกาศใช้แล้ว ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ลดลงและหายไปในที่สุด

3. ทำให้ต่างประเทศยอมรับในระบบกฎหมายไทยที่มีความเป็นสากล และผลจากการประกาศใช้ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 นี้เป็นการที่ประเทศไทยปรับตัวเข้าสู่รัฐสมัยใหม่ (modern state) เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมโลก

4. เป็นการสนองตอบต่อการที่ประเทศกำลังมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้ลดลง เพราะมีกฎหมายที่มีความเหมาะสม ในการบังคับใช้กับความผิดที่เกิดขึ้นใหม่

5. ทำให้ขจัดปัญหาความขัดแย้งกันของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทย

2. ผลในทางนิติศาสตร์

1. เกิดปรากฏการณ์ใหม่ในทางกฎหมายไทย กล่าวคือ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ที่บัญญัติขึ้นใหม่มีลักษณะเป็นสากลใช้บังคับได้กับข้อเท็จจริงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้มีลักษณะที่เป็นบททั่วไป (abstract general) มากกว่าที่จะเป็นบทเฉพาะ (conclude individual) โดยไม่ต้องมีการบัญญัติกฎหมายลักษณะเดียวกันขึ้นมาอีก โดยเฉพาะมีการจัดความคิดเป็นหมวดหมู่มีการพิจารณาความคิดจากองค์ประกอบของความคิด (Tatbestan) การกระทำนั้นผิดกฎหมายหรือไม่ (rechtsvidrigkeit) และผู้กระทำความผิดหรือไม่ (schuld) มากกว่าที่จะพิจารณาจากตัวบุคคลที่กระทำความผิดโดยมีการแบ่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็น 2 ภาคด้วยกันคือ ภาคทั่วไปและภาคความผิดซึ่งแบ่งตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศญี่ปุ่นและประเทศเบลเยียม โดยความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ถูกจัดอยู่ในภาคของความผิดซึ่งอยู่ในส่วนที่ 7 มี 4 หมวดด้วยกัน

2. สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายตราสามดวงได้ เนื่องจากกฎหมายตราสามดวงไม่มีการแบ่งเป็นความแพ่งและอาญา และการกำหนดโทษก็ยังไม่เป็นสากลและถ้อยคำที่ใช้ในกฎหมายก็ยังไม่มีการแบ่งเป็นความแพ่งหรืออาญา ลักษณะของบทบัญญัติจะไม่มีครอบคลุมถึงลักษณะของการกระทำผิดใหม่ๆ ทำให้ต้องมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่อีก ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ไม่สะดวกในการค้นหา

3. ทำให้ได้กฎหมายที่มีความเหมาะสมกับรัฐสมัยใหม่ เป็นกฎหมายที่ต้องอาศัยความรู้ในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะลักษณะของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จะบัญญัติไว้เป็นการทั่วไป (abstract general) ผู้ใช้กฎหมายมีหน้าที่จะต้องปรับข้อเท็จจริงให้เข้ากับข้อกฎหมาย ทำให้ได้บทบัญญัติของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ที่มีความแตกต่างไปจากความคิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีแนวความคิดในการบัญญัติกฎหมาย การจัดประเภทของความคิดและลักษณะของความคิดในรูปแบบใหม่ เช่น พระไอยการลักษณะวิวาทคดีต่างกันจะบัญญัติถึงการกระทำความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาเอาไว้หลายมาตราด้วยกัน แต่ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จะบัญญัติเอาไว้ ในเพียง 2 มาตราเท่านั้น โดยแบ่งเป็นเหตุรับผิดทั่วไปและเหตุฉกรรจ์ นอกจากนี้ผลจากการจัดประเภทของความคิดใหม่นี้ ทำให้การดำเนินคดีเป็นการวิวาทกันอย่างหนึ่ง ตามพระไอยการลักษณะวิวาทคดีต่างกัน ได้ถูกจัดประเภทใหม่โดยแยกออกจากความคิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายไปอยู่กับความคิดในส่วนอื่นๆ

นอกจากนี้ลักษณะของความคิดที่เป็นการวิวาทที่จะเอาเป็นรुक ก็ได้หายไปจากพระไอยการลักษณะวิวาทคดีต่างกัน โดยจะไม่ปรากฏอยู่ในส่วนของความคิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แต่น่าจะถูกนำมาจัดอยู่ในความผิดฐานบุกรุกในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แทน⁵

4. ในการบัญญัติความคิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตร่างกายตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นั้น ได้รับแนวความคิดมาจากต่างประเทศในเรื่องของความรับผิดชอบในเชิงอัตวิสัย (subjective theory) โดยจะพิจารณาความรับผิดชอบจากจิตใจของผู้กระทำว่ามีจิตใจที่ชั่วร้ายหรือไม่โดยนำมาบัญญัติไว้ในบททั่วไป แต่ตามกฎหมายตราสามดวงนั้นแม้ว่าในฐานะความคิดจะได้พิจารณาถึง

⁵ดูกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

ความรับผิดชอบเชิงอัตวิสัย (subjective theory) ค้ำยันก็ตามแต่ก็ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นบททั่วไป แต่จะปรากฏเป็นบทเฉพาะในบางฐานความผิดเท่านั้น